

Salo Teijon alue

Kulttuuriperintökohteiden inventointi / KMO (00434)

Osa A. Raportti.



KUVAILELEHTI

JULKAISUA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	ASIANUMERO	5869/41/2010
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA			
ALUEEN NIMI			
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI			
ALUEYKSIKKÖ			
TEKIJÄ(T)	Jouni Taivainen		
JULKAISUN NIMI	Salon Teijon alue. Kulttuuriperintökohteiden inventointi / KMO (00434)		
TIIVISTELMÄ	<p>Metsähallitus teki Kansallisen metsäohjelman 2015 toteuttamiseen liittyvän kulttuuriperintöinventoinnin Salon kaupungissa Teijon retkeilyalueella ja siihen liittyvissä talousmetsissä touko-kesäkuussa 2010. Inventoinnissa huomioitiin arkeologiset kohteet kivikaudelta n. 1960 – luvun alkuun sekä rakennukset ja arvokkaat maisemat.</p> <p>Inventoidun alueen pinta-ala on 3335 hehtaaria. Inventoinnin jälkeen tutkimusalueelta tunnetaan 42 kulttuuriperintökohdetta, joista 39 on uusia ennestään tuntemattomia. Kohteista 39 on muinaismuistolain mukaisia kohteita, kaksi muita kulttuuriperintökohteita ja yksi rakennusperintökohde. Vanhimmat kohteet ovat kivikaudelta. Suurin osa kohteista liittyy alueen ruukkikylien raudanvalmistukseen ajanjaksolla 1686 -1908.</p>		
AVAINSANAT	Salon Teijon alue, kulttuuriperintöinventointi, KMO, arkeologia, Metsähallitus		
MUUT TIEDOT	Kannen kuva: Lakiassuo 2:n kivikautinen asuinpaikka. Eero Kakkuri alueen keskellä. Jouni Taivainen. Metsähallitus.		
SARJAN NIMI JA NUMERO			
ISSN		ISBN (NIDOTTU) ISBN (PDF)	
SIVUMÄÄRÄ	11 + 137 + liitteet	KIELI	I
KUSTANTAJA		PAINOPIIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, metsätalous	HINTA	

Tiivistelmä

Taulukko 1

Tutkimuskohteen koko nimi	<i>Salo, Teijon alue</i>
Kunta/kaupunki, kylä/kaupunginosa, tila/kortteli tontti	<i>Salo</i>
Tutkimuksen laji (inventointi, kartoitus)	<i>Kulttuuriperintöinventointi</i>
kohteen ajoitus	
peruskarttalehti/-lehdet	
Kohteen sijainti yhteiskoordinaatistossa	
Maanomistaja	Metsähallitus
Tutkimuslaitos	
kenttätöyönjohtaja	<i>Jouni Taivainen</i>
Tutkitun alueen laajuus	3335 ha
Tutkimuksen kustantaja ja tutkimuskustannukset	Metsähallitus
löydöt (nrot), diarointi pvm. kokoelma, tallennuspaikka	KM 38583, KM 38584. Diar. 10.12.2010. Kansallismuseo
rahakammioon toimitetut rahat	
rakennusfragmentit (nrot)	
mustavalkonegatiivit, diapositiivit ja digitaaliset kuvatalenteet (nrot)	Kuvat on tallennettu Metsähallituksen arkistoon. Tekijänoikeus kuviin on Metsähallituksella.
aikaisemmat tutkimukset ja tarkastuskäynnit	
arkistoitu kirjeenvaihto (tutkimusluvan diaarino, lausunnot)	
mahdolliset tutkimuskohdetta koskevat julkaisut	
tutkimuskertomuksen sivumäärä	11 + 137 + liitteet
Alkuperäisen tutkimuskertomuksen säilytyspaikka ja kopioiden säilytyspaikat	Metsähallitus arkisto. <i>Asianumero 5869/41/2010</i>

Sisällys

TIIVISTELMÄ.....	3
SISÄLLYS	4
LUETTELO KOHTEISTA	5
1 JOHDANTO.....	6
2 INVENTOINTIALUEEN MAISEMA, LUONTO SEKÄ MAA- JA KALLIOPERÄ.....	8
3 ALUEEN TUTKIMUSHISTORIA.....	8
4 TULOSTEN TARKASTELU JA JOHTOPÄÄTÖKSET	9
ALLEKIRJOITUS	11
LÄHTEET	11
5 KOHDETIEDOT, OSA B.....	1
5.1 ARKEOLOGISET KOHTEET, MUINAISMUISTOLAIN MUKAISET.....	1
5.2 MUUT KULTTUURIPERINTÖKOHTEET	129
5.3 RAKENNUSPERINTÖ	135
LIITTEET	
LÖYTÖLUETTELOT	
KARTTA TUTKITUISTA ALUEISTA	

Luettelo kohteista (kohdekuvaukset osa B)

Taulukko 2. Kaikki kohteet sijaitsevat Salon kaupungissa

Reiskanro	MJ-rek.nro	Kohteen nimi	Tyyppi	Aj.	Mj-ik	Löytötapa	Sivunro
95986		Lakiassuo 2 kivikautinen asuinpaikka	Asuinpaikat	Kivikausi	ehd. 2	U	1
96088		Onnelannummi 1 asuinpaikka? kivikausi	Asuinpaikat?	Kivikausi	ehd. 2	U	5
95961		Ruojakuoppa 1 kiviröykkiö	kivi- ja maarak.	Aj. epäs.	ehd. 2	H	9
95985		Lakiassuo 2 kiviröykkiö	kivi- ja maarak.	Aj. epäs.	ehd. 2	U	12
96041		Lakiassuo 3 kuoppa	kivi- ja maarak.	Aj. epäs.	ehd. 2	U	15
96042		Jeturkasti 1 kuoppa	kivi- ja maarak.	Aj. epäs.	ehd. 2	U	18
96068		Lakiassuo 4 kuoppa	valm./työp.	Aj. epäs.	ehd. 2	U	21
96083		Isoholma 1 kuoppa	kivi- ja maarak.	Aj. epäs.	ehd. 2	U	26
95982	586010034	Lakiassuo kivirakenne ja hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	2	Mjrek/U	29
96070	586010033	Innanportaannummi hiilim. ja miilum. jäänn.	valm./työp.	Hist. aika	2	Mjrek/U	34
96093	58601003	Onnelannummi hiilim. ja miilum. jäänn.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	Mjrek/U	39
95962		Ruojakuoppa 2 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	H	43
96043		Nenustannokka 1 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	MA	46
96044		Nenustannokka 2 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	U	49
96045		Nenustannokka 3 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	MA	52
96046		Lähteensuo 1 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	MA	55
96047		Lähteensuo 2 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	U	58
96054		Lähteensuo 3 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	U	61
96055		Lähteensuo 4 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	U	64
96056		Lähteensuo 5 hiilim. ja miilum. jäänn.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	MA	67
96057		Lähteensuo 6 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	U	70
96058		Putimenlahti 1 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	U	73
96059		Putimenlahti 2 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	U	76
96060		Nenustannummi 1 hiilim. ja miilum. jäänn.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	MA	79
96061		Nenustannummi 2 hiilim. ja miilum. jäänn.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	MA	84
96062		Papinmäki 1 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	U	88
96063		Papinmäki 2 hiilim. ja miilum. jäänn.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	U	91
96064		Postinummi 1 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	U	95
96071		Punassuo 1 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	U	99
96074		Kousmusa 1 hiilim. ja miilum. jäänn.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	MA	102
96084		Postinummi 2 hiilim. ja miilum. jäänn.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	U	105
96085		Postinummi 3 hiilim. ja miilum. jäänn.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	H	108
96086		Lankkerinummi 1 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	H	111
96087		Hamarijärvi 1 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	U	114
96089		Onnelannummi 2 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	H	117
96094		Isosuoikkallio 1 hiilim. ja miilum. jäänn.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	U	120
96097		Korkianummi 1 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	U	123
96098		Mikkossuo 1 hiilim.	valm./työp.	Hist. aika	ehd. 2	U	126
96073		Sahassuo 1 kivilouhos	valm./työp.	Hist. aika	ei Mj.	U	129
96072		Nimikkallio 1 kalliopiirros	Taide/muistomerkit	Uusi aika	ei Mj.	H	132
95981		Matilda kellari	Rakennusperintök.	Uusi aika	ei Mj.	H	135

U=uusi löytö maastossa, MA=muu arkistolähde, H=haastattelu

1 Johdanto

Metsähallitus teki Kansallisen metsäohjelman 2015 toteuttamiseen liittyvän kulttuuriperintöinventoinnin Salon kaupungissa Teijon retkeilyalueella ja siihen liittyvissä talousmetsissä touko-kesäkuussa 2010. Inventoidun alueen pinta-ala on 3335 hehtaaria.

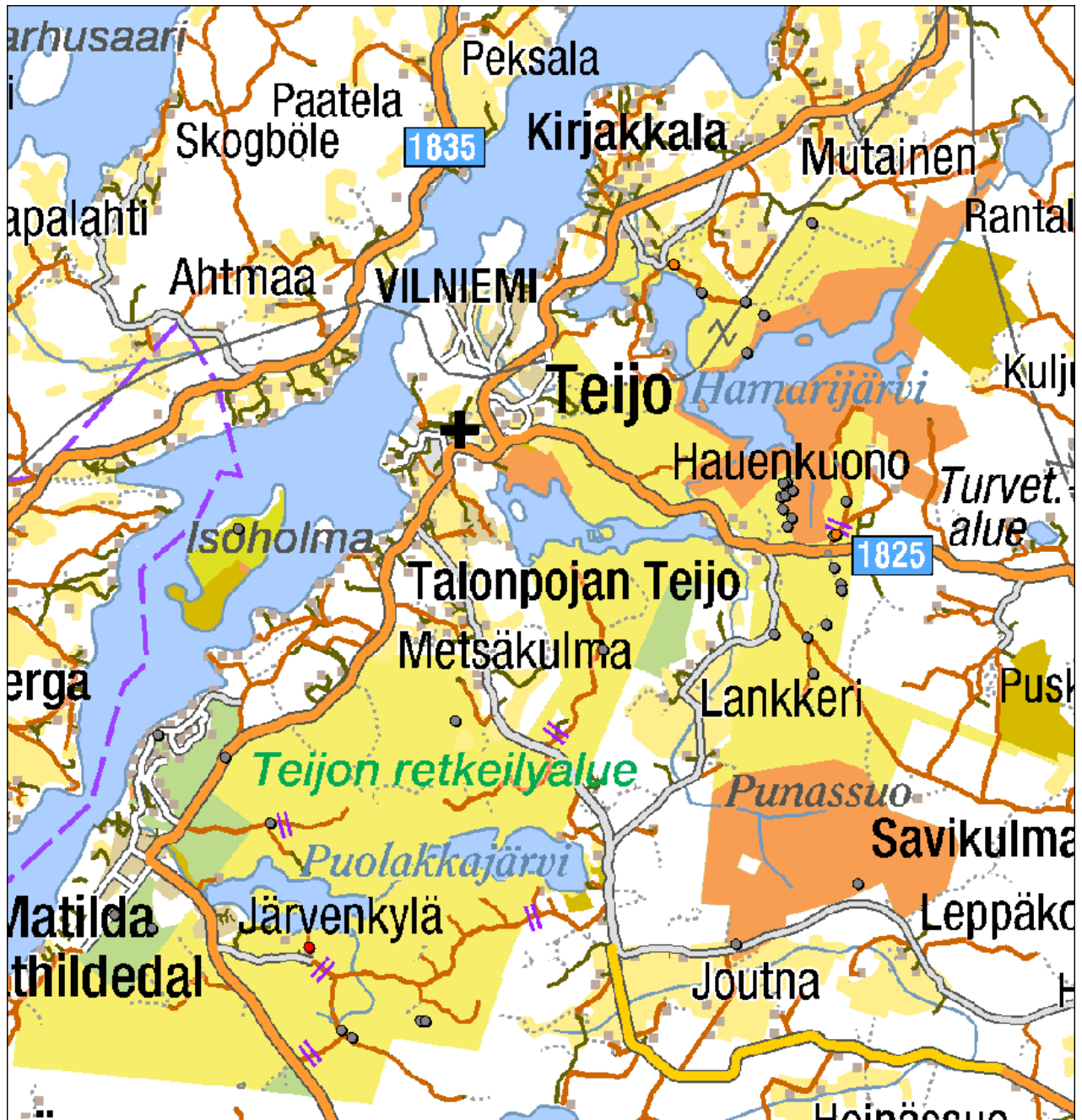
Inventoinnissa huomioitiin arkeologiset kohteet kivikaudelta n. 1960 –luvun alkuun sekä rakennukset ja arvokkaat maisemat. Metsähallituksen hallinnassa olevat ruukkirakennukset jätettiin inventoinnin ulkopuolelle, sillä niistä on jo aiemmin tehty inventointi. Inventoinnin ulkopuolelle jätettiin myös Sahajärven länsipään luonnonsuojelualue rakenteineen, sillä Metsähallituksen luontopalvelut on tehnyt alueella kulttuuriperintöinventoinnin ja kartoituksia aivan hiljattain.

Kenttätöitä tehtiin 26.5-4.6.2010 (8 päivää). Tuona aikana alue saatiin pääpiirteissään tutkittua ja alueen kulttuuriperinnön yleispiirteet hyvin selville. Inventoinnin maastokattavuus on arviolta noin 8-10 %.

Inventoinnin esivalmistelutöissä ja kenttätöiden suunnittelussa käytettiin alueeseen liittyvää historiakirjallisuutta sekä historiallista kartta-aineistoa 1600 – 1800 –luvulta (kyläkartat, pitäjänkartat, Kuninkaan kartasto). Lisäksi käytössä olivat alueelta aiemmin tehtyjen arkeologisten inventointien raportit, Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tiedot sekä Metsähallituksen SutiGis- ja Reiska – tietojärjestelmien tiedot. Ennen kenttätöiden alkua haastateltiin Metsähallituksen Teijon alueella toimivaa henkilöstöä sekä paikallisia asukkaita, jolloin saatiin tietoon lisää tarkastettavia kohteita. Suurena apuna alueen hiilimiilun jäännösten paikallistamisessa oli Jarmo Reimanin tekemä opinnäytetyö Sysimiilujen poltosta Teijon alueella (ks. lähdeluettelo). Lisäksi inventointia varten saatiin käyttöön professori Maija Rautapalolta arkkitehtiotiskelijoiden tekemiä maisema- ja kartta-analyysijä eri ajanjaksoilta varhaisesta kivikaudesta historialliseen aikaan.

Inventoinnin esivalmisteluvaiheessa ja haastatteluissa tietoon saadut kohteet tarkastettiin maastotöiden aikana ja samalla etsittiin uusia kohteita. Tavoitteena oli inventoida kaikenlaisia maisema/maastotyyppisiä.

Inventointi tehtiin parityöskentelynä. Päävastuullisena inventoijana toimi arkeologi Jouni Taivainen, jolla oli apunaan metsänhoitaja Eero Kakkuri (n. 1 vko). Havaitut kohteet dokumentoitiin valokuvaten (digikamera) sekä mitaten. Joistakin kohteista tehtiin kaaviopiirros. Tarpeen mukaan kohteissa suoritettiin kairauksia ja tehtiin koepistoja. Kohteet paikannettiin maastotietokoneen Gps-paikantimella pistehavaintoina. Aluerajaukset tehtiin raportointivaiheessa inventointihavaintojen perusteella (näkyvät rakenteet, kairaukset, koepistot, havaintojen levintä, topografia).



Inventointialue erottuu keltaisena, vihreänä, oranssina ja ruskeana värinä. Valkoiset alueet ovat yksityismaita. Kulttuuriperintökohteet merkitty harmailla palloilla ja aluerasteroinneilla

2 Inventointialueen maisema, luonto sekä maa- ja kallioperä

Teijon retkeilyalue kuuluu valtioneuvoston vahvistamaan Natura 2000 –verkostoon, jossa se muodostaa pääosan Teijon ylänkö –nimisestä Natura 2000 –alueesta. (Teijon retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2004, 10)

Teijo on vaihtelevaa mäkimaastoa, jonka järvet – Matildanjärvi, Puolakkajärvi, Sahajärvi ja Hamarinjärvi – ovat 32 - 39 metriä merenpinnan yläpuolella. Järvet ovat muodostuneet nykyiselleen patoamisen seurauksena. Esimerkiksi Hamarinjärveä on nostettu noin neljä metriä. Järvien pinta-ala on yhteensä noin 270 hehtaaria. Järvialueen vesivoimaa käytettiin ruukkien voimanlähteenä. Silokalliot kohoavat korkeimmillaan noin 80 metriin. Kallioperän kivilaji on paria pientä poikkeusta lukuun ottamatta porfyryistä mikroliinigraniittia, minkä vuoksi maaperä on melko karua. (Teijon retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2004, 8)

Maaperälle antaa leimansa kolmas salpausselkä, joka ulottuu Jurmon ja Kemiön kautta Perniöön ja jatkuu edelleen Kiikalaan ja Lounais-Hämeeseen. Maisemallisesti ja kasvillisuudeltaan arvokkaita harjuja alueella ei ole. Itä- ja eteläosien metsät ovat tyypillisiä karujen hiekkakankaiden männiköitä. Lehtoja alueella on vähän. Salpausselän läheisyys näkyy myös lähteiden runsautena. Jääkauden jäljet näkyvät myös kalliorinteiden ja –lakien muinaisrantakivikoissa, joista komein on eteläosan Jeturkasti. (Teijon retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2004, 8)

Retkeilyalueella on myös soistumia, joiden koko vaihtelee muutaman neliömetrin rämepainanteesta lähes sadan hehtaarin suoalueeseen Puolakka- ja Matildajärvien välissä. Merkittävimmät suot alueelta löytyvät Punassuon ja Hamarijärvien luonnonsuojelualueilta. (Teijon retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2004, 8-9)

3 Alueen tutkimushistoria

Tutkimusalueelta tunnettiin ennestään kolme historiallisen ajan kiinteää muinaisjäännöstä, jotka ovat ns. ryssänuuneja. Ne on viimeksi tarkastettu inventoinnissa vuonna 1997 (E. Raike ja K. Virtanen). Jarmo Reiman on tehnyt Teijon alueen sysimiiluihin tutkielman vuonna 1993, jossa hän on mm. kartoittanut alueen hiilimiiluja. Tutkimusalueen ulkopuolisesta ympäristöstä tunnetaan muutama kivikautinen asuinpaikka ja hieman kauempaa, meren rannasta pronssikautisia röykkiöitä. Rautakautinen asutus sijaitsee suhteellisen etäällä Halikon, Salon sekä Perniön alueilla. (Mj-rekisteri, Salon muinaisjäännökset).

Teijosta puhuttaessa tarkoitetaan yleensä Teijon, Mathildedalin ja Kirjakkalan ruukinkylien muodostamaa kokonaisuutta. Ensimmäiset kirjalliset tiedot ovat vuodelta 1378, jolloin Anders Lang myi Tyioki –nimisen tilansa Turun piispa Westphalille. (Teijon retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2004, 12).

Teollinen toiminta alkoi 1600-luvulla, jolloin Mathildedalissa poltettiin pikeä. Saman vuosisadan lopulla L. Creutz sai vuorikollegiolta luvan aloittaa alueella

raudanvalmistus. Tämä johti nopeasti ruukkiyhdyksuntien kehittymiseen alueelle. 1600 –luvulla perustetut ruukit käyttivät runsaasti puuhiiltä. 1800 –luvun lopulla Teijon teollisuus ei enää menestynyt ja vuonna 1908 raudan valmistus Teijossa loppui. (Teijon retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2004, 12).

4 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset

Inventoinnin jälkeen tutkimusalueelta tunnetaan 42 kulttuuriperintökohdetta, joista 39 on uusia ennestään tuntemattomia. Kohteista 39 on muinaismuistolain mukaisia kohteita, kaksi muita kulttuuriperintökohteita ja yksi rakennusperintökohde.

4.1. Muinaismuistolain mukaiset kohteet

Vanhin ennestään tuntematon, inventoinnissa löydetty kohde on Lakiassuo 2:n kivikautinen asuinpaikka, josta löytyi hakkuuaukean mätästetyistä laikuista 16 kvartsi-iskosta. Kohde on löytöjen, rantakorkeuden ja ympäristön perusteella mesoliittinen kivikautinen pienialainen asuin- tai leiripaikka. Tuolloin alue on ollut saaristoa ja paikka melko suuren saaren itärannan suojaisessa lahdelmassa. Melko läheltä, yksityismaalta tunnetaan toinen lähes samalla korkeudella (50-52 metriä meren pinnan yläpuolella) oleva asuinpaikka, josta on myös löydetty kvartsi-iskoksia (Isorahka, muinaisjäännösrekisterinro 586010036. Se sijaitsee nyt löydetystä kohteesta noin 1,6 kilometriä etelä-kaakkoon.

Toinen rantakorkeuden perusteella mesoliittiselle kivikaudelle ajoittuva inventoinnissa löytynyt mahdollinen asuinpaikka on Onnelannummi 1, josta löytyi kolme kvartsi-iskosta hiekkakankaan polulta. Se sijaitsee noin 45 metrin korkeudella merenpinnasta, hiekkakankaan muinaisella etelään suuntautuvan pienen lahden rantaterassilla.

Tarkemmin ajoittamattomia, mutta mahdollisesti osittain hyvinkin vanhoja rakkakuoppia löytyi Jeturkastin muinaisrantakivikosta alueen etelärajalta. Kuoppia on yhteensä viisitoista. Alue sijaitsee noin 75 metrin korkeudella. Kyseessä saattavat olla varastokuopat.

Muita tarkemmin ajoittamattomia kuoppia ja kivirakenteita löytyi inventoinnissa viisi kappaletta. Niistä mielenkiintoisin on Lakiassuo 4:n kuoppa, jonka Sijaintikorkeus (52 metriä meren pinnan yläpuolella) ja inventoinnissa melko läheltä löydetty kivikautinen asuinpaikka (Lakiassuo 2, noin 200 metriä pohjoiseen) sekä painanteen muoto ja sijainti em. kivikautisen asuinpaikan muinaisrantaviivan välittömässä läheisyydessä viittaisi siihen, että kyseessä voisi olla asuinpainanne. Koepistoista ei kuitenkaan tullut hiili- ja likamaa-kerrosten lisäksi asiaa valaisevia löytöjä, joten kohteen funktio jää ilman tarkempia tutkimuksia arvoitukseksi. Koekairauksen ja koepistojen havaintojen perusteella kyseessä on kuitenkin selvästi ihmisen tekemä rakenne, joka huuhtoutumiskerroksen paksuudesta päätellen voisi olla esihistoriallinenkin.

Kaikki muut kohteet ovat hiilimiilujen jäännöksiä. Ne sijaitsevat joko yksittäin tai ryhmissä (2-5 kpl). Usein miilujen yhteydessä on ns. ryssänuunirakenne, jota ympäröi U-muotoinen maavallirakenne. Toisinaan miilujen yhteydessä on vain maavallirakenne sekä erilaisia kuoppia. Inventoinnissa paljastui, että alueelta

ennestään tunnettujen kaikkien kolmen ryssänuunin yhteydessä on myös hiilimiilun jäännökset, jotka olivat aiemmilta inventoijilta jääneet huomaamatta. Inventoinnin perusteella ei voi sanoa, mitä tarkoitusta varten ryssänuunirakenteet ja maavallit on tehty. Ne voivat liittyä esim. potaskanvalmistukseen tai sitten olla miilumajojen jäännöksiä. Hiilimiiluja ja niihin liittyviä rakenteita pitäisi tutkia arkeologisin kaivauksin, jotta edellä mainittu arvoitus voisi ratketa.

Hiilimiiluja on Teijon alueella lähes kaikkialla, missä on kuivaa maapohjaa. Inventoinnissa havaittiin suurimmat keskittymät Hamarijärven eteläpuolisilla nummilla. Miilut sijaitsevat lähes poikkeuksetta nummilla kulkevien hiekkapolkujen ja teiden reunoissa, useimmiten aivan niissä kiinni. Hyvät kuljetusyhteydet ovat raaka-aineen saatavuuden lisäksi olleet hiilenvalmistuksessa tärkeitä.

Nenustannummen ja Postinummen hyvin säilyneet hiilimiilun jäännökset sijaitsevat valmiiden retkeilyreittien varressa ja niitä olisi helppo hyödyntää opastuskohteina. Miilunjäännökset ja niihin liittyvät ryssänuunit maavallirakenteineen tulisi raivata puustosta ja tehdä valittuihin paikkoihin opaskylttejä, jotka kertovat näiden kohteiden käytöstä ja historiasta.

4.2 Muut kulttuuriperintökohteet

Muita kulttuuriperintökohteita inventoinnissa kartoitettiin kaksi. Toinen on Nimiskallion kalliopiirros vuodelta 1914, josta saatiin tieto professori Maija Rautapalolta, toinen on Sahassuon pienialainen talonpoikainen kivilouhos. Nämä eivät ole muinaismuistolain mukaisia kohteita.

4.3 Rakennusperintö

Inventoinnissa tarkastettiin yksi rakennusperintökohde, josta saatiin tieto luontopalvelujen luontokartoittaja Ruut Rabinowitsch-Jokiselta. Kyseessä on heikkokuntoinen betonirunkoinen maakellari Matildan kylän lähellä.

4.4 Johtopäätökset

Inventoinnissa löydettiin retkeilyalueen ensimmäiset kivikautiset muinaisjäännökset ja ne todistavat, että Teijon alueella on liikuttu ja oleskeltu jo varhaisella kivikaudella, aikana jolloin keramiikan valmistusta ei vielä Suomessa tunnettu eikä maanviljelystä harjoitettu. Alue oli tuolloin saaristoa ja elinkeino on liittynyt vahvasti meren ja metsän antiin.

Pronssi- ja rautakautisia muinaisjäännöksiä ei alueelta tunneta edelleenkään ja niiden löytyminen on varsin epätodennäköistä. Melko läheltä kuitenkin tunnetaan pronssikautisia hautaröykkiöitä, joten on mahdollista, että pronssikaudella myös Teijon aluetta on hyödynnetty tavalla tai toisella. Rautakautinen asutus jää melko kauaksi Teijosta.

Historiallisen kartta-analyysin perusteella Teijon alueen asutus on keskittynyt vanhoihin ruukkikyliin Matildaan, Teijoon ja Kirjakkalaan, mutta varsinaisella inventointialueella ei asutusta ole ollut. Polkuja ja teitä sitä vastoin kyllä. Historiallisella ajalla vuosien 1686-1908 välisenä aikana on Teijon metsiä

hyödynnetty voimakkaasti ruukkiteollisuuden tarpeisiin. Tästä ovat todisteena kymmenet hiilimiilun jäännökset alueella.

Luultavasti alueen tunnettujen hiilimiilun jäännösten lukumäärä nousisi helposti toiselle sadalle, mikäli maastossa suoritettaisiin kattava inventointi ja mukaan otettaisiin myös ympäröivät yksityismaat. Hiilimiilujen jäännökset kertovat alueen vuosisataisesta maankäytöstä ja kytkeytyvät ruukkikylien historiaan. Ne ovat alueen omaleimaisinta kulttuuriperintöä, jota voisi melko helposti linkittää retkeilyalueen opastuksiin.

Allekirjoitus

Salo 29.12.2010.

Jouni Taivainen

Lähteet

-Eeva Raike, Kari Virtanen 1997. Perniön arkeologinen inventointi. Museovirasto, arkeologian osaston topografinen arkisto.

-Jarmo Reiman 1993. Sysimiilujen poltto Teijon alueella. Tutkielma Tuomarniemen metsäoppilaitoksessa 4.11.1993. Metsä- ja puutalous.

-Historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset. Tunnistaminen ja suojelu. Marianna Niukkanen. Museoviraston rakennushistorian osaston oppaita ja ohjeita 3 (s. 50-51).

-Teijon retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2004. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B No 74. Vantaa.